

شوم رادیکال‌ها

نجات خودش از مهلکه سیاست داخلی اسرائیل است

▼ **تغییر به سمت تجدید نظر طلبی**

اسرائیل این روش را ادامه داد تا زمانی که به این نتیجه رسید این روش دیگر موثر نیست. حمله حماس در ۷ اکتبر ۲۰۲۳، نشان داد که اسرائیل چقدر این گروه را دست‌کم گرفته و توانایی خود را در وادار کردن رقبـا به پذیرش وضع موجود، بیش از حد ارزیابی کرده بود. استراتژی‌های کلان به ندرت تغییر می‌کنند. این استراتژی‌ها معمولاً برای تغییر کردن به یک محرک بسیار قدرتمند نیاز دارند. برای اسرائیل اینـ محرک قدرتمند، حمله هفت اکتبر حماس بود. پس از اینـ حمله، بخش مهمی از افکار عمومی در اسرائیل استراتژی قدیمی را زیر سؤال بردند. همانطور که حملات ۱۱ سپتامبر دولت جورج دبلیو بوش را از یک استراتژی کلان پیش‌بینی شده برای کاهش هزینه‌ها دور کرد. پس از این حملات بود که دولت بوش به دنبال ملی‌گرایی افراطی رفت و دست به اقداماتی زد که به ذهن بسیاری خطور نمی‌کرد. اما مشکل این است که همه ایده‌ها به طور یکسان ایجاد

سوریه پس از تغییر رژیم تأثیر بگذارد. با این وجود، مقامات روسی گام‌هایی را برای دنبال کردن همکاری با دولت الشرع برداشته‌اند. حتی بلافاصله پس از سرنگونی اسد، درحالی‌که ایالات متحده و سایر قدرت‌های غربی تحریم‌های دوران اسد را حفظ کردند، تحلیلگران دلیل خوبی برای نتیجه‌گیری داشتند که مقامات جدید در دمشق به سمت حامی دشمن سابق خود سوق داده خواهند شد. از دیدگاه کرملین، تداوم تحریم‌های سختگیرانه ایالات متحده پس از فروپاشی رژیم سابق، فرصت‌بی‌نظیری را برای روسیه ایجاد کرد تا جایگاه محکم خود را در سوریه حفظ کند و تا حدودی بر نظم سیاسی پس از اسد نفوذ داشته باشد.

در اواخر ژانویه، هیئتی به رهبری میخائیل بوگدانوف، معاون وزیر امور خارجه روسیه، برای پیشبرد تلاش مسکو جهت نفوذ در سوریه پس از فروپاشی حکومت، از سوریه بازدید کرد. سپس، در ۱۲ فوریه، احمد الشرع اولین تماس تلفنی خود را با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه داشت که در این تماس حمایت مسکو از تمامیت ارضی و وحدت ملی سوریه اعلام شد. در ماه‌های پس از سقوط حکومت اسد، روسیه همچنین محموله‌های نقدی به سوریه ارسال کرد و به این کشور جنگ‌زده کمک‌های حیاتی برای رفع کمبود ارز ارائه داد و در تحویل سوخت و گندم نیز به این کشور یاری رساند. همچنین روسیه تمایل خود را برای ایفای نقش در تلاش‌های دمشق جهت بازسازی ابراز کرد.

▼ **قرار است در سوریه بمانیم**

در این وضعیت در حال تحول، کرملین احتمالاً تعامل دولت ترامپ با سوریه را با احتیاط قابل توجهی رصد خواهد کرد. روسیه مجبور است رویکرد خود را

نمی‌شوند. وزرای راست افراطی کابینه نتانیاهو مانند بزلال اسموتریچ، وزیر دارایی و ایتمار بن گویر، وزیر امنیت داخلی، از موقعیت‌های ممتاز خود استفاده کرده و فرصت را بر کردن خلأ استراتژیک کلان با دیدگاه منطقه‌ای دگروگن‌کننده غنیمت شمردند. به همین دلیل است که درخواست‌های وزرای اسرائیلی برای پاکسازی قومی و نسل‌کشی در غزه و ضمیمه کردن بخش‌هایی از کرانه باختری و لبنان و سوریه، صرفاً هیاهو و تبلیغات نیست. افرادی که از این ایده‌ها حمایت می‌کنند، دیگر صداهای حاشیه‌ای نیستند بلکه در درون کابینه نتانیاهو ریشه دوانده‌اند و زمام امور را در دست دارند.

در کرانه باختری، اسرائیل ساخت ۲۲ شهرک جدید را تصویب کرده است که به گفته اسموتریچ، «حاکمیت بالفعل» اسرائیل را در آنجا تقویت خواهد کرد. کمتر از یک هفته پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، الی کوهن، وزیر امور خارجه وقت اسرائیل، ادعا کرد که وسعت سرزمین غزه کاهش خواهد یافت. «احمدالشرع، حاکم جدید سوریه اعلام کرد که دولتـش هیچ نیت خصمانه‌ای نسبت

طرفداران اسرائیل با ادعای اینکه اسرائیل یک حمله «پیشگیرانه» انجام داده است، از اقدامات خود دفاع کرده‌اند. اما اصل مسئله اینطور نیست. اسرائیل زمانی حمله کرد که نه برای پیشگیری از یک حمله از سوی ایران، بلکه برای خرابکاری در توافق هسته‌ای بین ایران و ایالات متحده تصمیم گرفته بود. نتانیاهو در سال ۲۰۱۸ از دیپلماسی برای از بین بردن برجام استفاده کرد. او اکنون از نیروی نظامی یکجانبه برای دستیابی به همان هدف استفاده می‌کند.

به اسرائیل ندارد. اسرائیل با اشغال وسعت بیشتری از خاک سوریه، اخراج غیرنظامیان سوری و انجام تعداد بی‌سابقه‌ای از حملات هوایی پاسخ این موضع الشرع را داد.

اسرائیل استراتژی کلان وضع موجود خود را با یک استراتژی تجدیدنظرطلبانه جایگزین کرده است. دیدگاه و اقدامات امروز اسرائیل، بیشتر منعکس‌کننده رفتار مخربی است که اتفاقاً اسرائیل سعی دارد آن را به ایران نسبت دهد. نتانیاهو به جای «چمن‌زنی»، از نیروی نظامی برای هدفی متفاوت استفاده می‌کند و آن ایجاد یک توازن قدرت منطقه‌ای جدید در خاورمیانه است. این تغییر استراتژیک بزرگ است که حملات اخیر اسرائیل به ایران را توضیح می‌دهد. اسرائیل و ایران هیچ مرز مشترکی ندارند. اسموتریچ و همفکرانش هیچ نقشه‌ای برای قلمرو ایران ندارند. اما اسرائیل در حال اعمال استراتژی بزرگ تجدیدنظرطلبانه و زورمحور خود برای «تهدید ایران» است. این موضوع، به‌عنوان مثال، زمانی که وزیر دفاع اسرائیل، یسرئیل کاتز، ادعا کرد که اسرائیل به زودی «تهران را به بیروت تبدیل خواهد کرد»، بیشتر آشکار شد.

طرفداران اسرائیل با ادعای اینکه اسرائیل یک حمله «پیشگیرانه» انجام داده است، از اقدامات خود دفاع کرده‌اند. اما اصل مسئله اینطور نیست. اسرائیل زمانی حمله کرد که نه برای پیشگیری از یک حمله از سوی ایران، بلکه برای خرابکاری در توافق هسته‌ای بین ایران و ایالات متحده تصمیم گرفته بود. نتانیاهو در سال ۲۰۱۸ از دیپلماسی برای از بین بردن برجام استفاده کرد. او اکنون از نیروی نظامی یکجانبه برای دستیابی به همان هدف استفاده می‌کند.

نتانیاهو به لحاظ تاریخی هیچ وقت مثل حالا درگیر جنگ‌های توسعه‌طلبانه نشده بود. هنوز مشخص نیست که آیا نتانیاهو این اقدامات را تحت فشار اعضای راست افراطی کابینه‌اش صورت می‌دهد یا اینکه خودش هم به این اقدامات اعتقاد دارد. اما واقعیت این است که پاسخ به این سوال آنقدرها هم مهم نیست. چراکه بعد از هفتم اکتبر سال ۲۰۲۳، یک همگرایی عمیق منافع بین نتانیاهو و شرکای تندرواش در کابینه ایجاد شده است. نتانیاهو هم خوب می‌داند که به محض اینکه صدای شلیک گلوله‌ها خاموش شود، تشکیل کمیسیون تحقیق برای بررسی عملکرد او اجتناب‌ناپذیر است. این کمیسیون احتمالاً نتانیاهو را مسئول عدم پیش‌بینی حملات حماس خواهد کرد.

برای جلوگیری از وقوع اینـ روند، نتانیاهو ممکن است محاسبه کرده باشد که باید یک پیروزی تاریخی شبیه به پیروزی اسرائیل در «جنگ شش‌روزه» را به عموم اسرائیلی‌ها ارائه دهد. نتانیاهو به دنبال «پیروزی سال ۱۹۶۷» برای خود است و امیدوار است که این پیروزی او را در دادگاه افکار عمومی اسرائیل تبرئه کند. تصادفی نیست که این جنگ بارها محاکمه او به اتهام فساد را به تأخیر انداخته است. به همین دلیل است که او یک‌شبه از نتانیاهوی ریسک‌گریز به نتانیاهوی قمارباز تبدیل شده است. به دست آوردن «پیروزی مشابه جنگ سال ۱۹۶۷» تعهد نتانیاهو برای ایجاد «خاورمیانه جدید» را توضیح می‌دهد. اسرائیل قصد دارد مشکل غزه را خود از بین ببرد و ایران را به تسلیم یا تغییر رژیم وادار کند و روند عادی‌سازی روابط با همسایگان عرب اسرائیل را تسریع کند. اگر نتانیاهو بتواند این پروژه را پیش ببرد باید گفت که به پیروزی به مراتب بزرگ‌تر از پیروزی در جنگ سال ۱۹۶۷ دست یافته است. زیرا در این مورد به‌خصوص، موفقیت نظامی با یک نتیجه سیاسی مطلوب ترکیب خواهد شد. البته تحقق این دیدگاه آرمان‌شهری بعید است. اما نتانیاهو در تلاش است تا مردمش را متقاعد کند که اسرائیل می‌تواند هم جنگ ابدی و هم ادغام منطقه‌ای داشته باشد. نتانیاهو برای تضمین بقای سیاسی خود، وضع موجود را کنار گذاشته و به یک تجدیدنظرطلب رادیکال از بدترین نوعش تبدیل شده است. او با حمله به ایران، منطقه را در مسیر رویارویی نامحدود و بدون هیچ راه خروجی مشخص قرار داده است.

می‌تواند از موقعیت خود به عنوان تأمین‌کننده اصلی نفت سوریه از زمان سقوط رژیم قبلی در اواخر سال گذشته استفاده کند تا دمشق را نسبتاً نزدیک به مسکو نگه دارد. سیاست‌گذاران در دولت جدید سوریه نیز احتمالاً در اتکابه ترامپ که غیرقابل پیش‌بینی بودنش احتمال تغییر ناگهانی سیاست‌واشنگتن در سوریه را افزایش می‌دهد، ریسک‌هایی را می‌بینند. همچنین هیچ راهی برای پیش‌بینی قطعی رویکرد جانشین ترامپ به «سوریه جدید» وجود ندارد. اگر علاقه ایالات متحده، بریتانیا و اتحادیه اروپا به این کشور کاهش یابد، قدرت‌های غربی حمایت خود از الشرع را به عنوان یک اقدام اشتباه ارزیابی مجدد کنند، یا جناح‌های افراطی در سرنگونی رژیم فعلی سوریه موفق شوند، هم ترامپ و هم رهبران اروپایی ممکن است از دمشق فاصله بگیرند. این سناریوها تأکید می‌کنند که چرا بعید است دمشق روابط خود را با مسکو به طور کامل به نفع اتحاد کامل با غرب قطع کند، حتی اگر در حال حاضر با سیگنال‌هایی از واشنگتن و پایتخت‌های کلیدی اروپایی تشویق شود. یک سوال مهم نمادین مربوط به چاپ پول سوریه است. در طول جنگ، پوند سوریه در روسیه چاپ می‌شد. امروز، مذاکراتی برای به عهده گرفتن این نقش توسط آلمان و امارات متحده عربی در جریان است. چنین تغییری، چرخش سوریه از مسکو به سمت خلیج فارس و غرب را بر جسته می‌کند.

با نگاهی به آینده، قدرت‌های غربی احتمالاً مهار نفوذ روسیه در سوریه پس از تغییر رژیم را در اولویت قرار خواهند داد. درحالی‌که دولت الشرع به دنبال ایجاد مشارکت با ایالات متحده، بریتانیا و اتحادیه اروپا است و در عین حال از قطع رابطه با مسکو اجتناب می‌کند، دمشق مجبور است مراقب باشد که هم از خطرات و هم از فرصت‌های ناشی از رقابت روسیه و غرب ایمن خواهد بود.

شنبه ۷ تیر ۱۴۰۴

سال چهارم. شماره ۸۲۰

www.hammihanonline.ir

۹

سیاستمداران

تاکید بر پایان جنگ غزه

روزنامه «اسرائیل هیوم» به نقل از منابع سیاسی گزارـش داد که فشار شدیدی از سوی رئیس‌جمهور آمریکا بر نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی برای پایان دادن به جنگ غزه وجود دارد. این روزنامه نوشته است این فشار قبل از حمله به ایران آغاز شده و بلافاصله پس از پایان آن از سر گرفته شده است. روزنامه اسرائیل هیوم به نقل از یک منبع آگاه گزارش داد که «بنیامین نتانیاهو»، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی و «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور آمریکا پس از حمله اخیر آمریکا به ایران، به توافقی برای پایان دادن به جنگ علیه نوار غزه ظرف دو هفته دست یافتند. بر اساس این گزارش، عصر دوشنبه یک تماس تلفنی «سرخوشانه» بین نتانیاهو و ترامپ با حضور «مارکو روبیو»، وزیر امور خارجه آمریکا و «ران درمر»، وزیر امور استراتژیک اسرائیل، انجام شد. آنها درباره یک طرح جامع برای پایان دادن به جنگ و تغییر شکل آینده نوار غزه توافق کردند. این طرح خواستار جایگزینی حکومت حماس در غزه با یک دولت مشترک متشکل از چهار کشور عربی است که در آن رهبران حماس به تبعید منتقل شده و همه زندانیان اسرائیلی آزادی می‌شوند.

هند به دنبال خرید اس-۴۰۰

براساس اعلام رسانه‌ها، هند و روسیه به بررسی تأمین آتشبارهای سیستم دفاع هوایی اس-۴۰۰ روسیه به دهلی‌نو و همچنین ارتقای جنگنده‌های سوخو-۳۰ پرداختند. این موضوع در دیدار آندره بلوسوف، وزیر دفاع روسیه با راجنات سینگ، همتای هندی‌اش در حاشیه نشست سازمان همکاری شانگهای در چین در روز پنجشنبه مورد بحث قرار گرفت. به نقل از خبرگزاری فرانـس ۲۴، وزارت دفاع هند در بیانیه‌ای اعلام کرد: «تأمین سامانه‌های اس-۴۰۰، ارتقاء جنگنده‌های سوخو-۳۰ ام‌کی‌ای و تهیه سخت‌افزارهای نظامی حیاتی در بازه‌های زمانی کوتاه از جمله نکات کلیدی این دیدار بود.» هندیکی از مقاصد اصلی تجهیزات دفاعی روسیه است و همچنین پس از امضای قراردادی به ارزش ۵/۴۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ برای خرید پنج آتشبار از این سامانه موشکی هوا به زمین، سامانه دفاع هوایی اس-۴۰۰ را از مسکو خریداری کرده است. در حالی که روسیه تحویل سه آتشبار اولیه را در دسامبر ۲۰۲۱ آغاز کرد، دو آتشبار بعدی که هر کدام شامل ۱۱۸ موشک هستند، هنوز تحویل داده نشده‌اند.

مذاکره دمشق با تل‌آویو

فرستاده ویژه آمریکا به سوریه، در مصاحبه‌ای با الجزیره گفت که دولت فعلی سوریه در حال انجام مذاکرات آرام با رژیم اشغالگر صهیونیست درباره همه مسائل است. در حالی‌که «تام بلارک»، فرستاده آمریکا به سوریه تأکید کرد که دولت احمد الشرع، رئیس دولت موقت سوریه و سرکرده تحریرالاشام خواهان جنگ با اسرائیل نیست، باراک در مصاحبه با شبکه الجزیره با اعلام این خبر افزود، دولت احمد الشرع خواستار جنگ با اسرائیل نیست. وی خواستار فرصت دادن به حکومت جدید سوریه شد. باراک قبلاً نیز با انتشار پیامی در صفحه شخصی خود در ایکس ادعا کرده بود، توند سوریه جدید، با حقیقت و پاسخگوئی و همکاری با منطقه آغاز می‌شود و سقوط و نظام بشار اسد درها را به روی صلح گشود و لغو تحریم‌ها به ملت سوریه امکان خواهد داد درها را بگشایند و به سوی شکوفایی و امنیت قدم بردارند.